

Innovatie van het betalingsverkeer

PSD2 en Instant Payments

Misschien herkent u het. Het gevoel dat er verandering op til is. U leest het in posts op sociale media, artikelen in vakbladen en hoort het in gesprekken met collega's en klanten. U voelt, er staat iets te gebeuren en u weet intuïtief dat het impact gaat hebben. Maar wat er precies gaat veranderen en wat u ermee kunt, wordt u nog niet helemaal duidelijk als u zich door de stroom van buzzwords en hypekretologie probeert heen te worstelen.

De begrippen PSD2 en Instant Payments zouden in het rijtje van nieuwe ontwikkelingen bepaald niet misstaan. Nu ligt de focus van berichten over nieuwe ontwikkelingen vaak op technologie of wetswijzigingen. Om de werkelijke betekenis te kunnen doorgronden, is het echter veel belangrijker om te snappen tot welke toepassing(en) ze zouden kunnen leiden. En wat ze aan concrete voordelen opleveren. In dit artikel geven we wat meer uitleg over de begrippen PSD2 en Instant Payments. Daarbij geven we een eerste indicatie van welke impact ze zouden kunnen hebben op uw kantoor en uw klanten.

Efficiënter en slimmer bankieren

Om het belang van PSD2 en Instant Payments te begrijpen, moeten we een indruk krijgen van de marktbehoeften op het gebied van zakelijk bankieren. Die zou je als volgt kunnen omschrijven:

1. Actueel inzicht in banksaldo en banktransacties
2. Automatische en slimme verwerking van banktransacties
3. Rechtstreeks betalen (en incasseren) vanuit de administratie

Uiteraard is bovenstaand lijstje niet uitputtend, maar feit is dat deze basisbehoeften momenteel niet optimaal afgedekt worden omdat de

banken 'in control' zijn over de noodzakelijke informatie. PSD2 gaat dat veranderen.

PSD is herzien

De herziene Payments Services Directive ('PSD2') is de opvolger van de huidige PSD-regelgeving. Deze is sinds 2009 van kracht in de EU-lidstaten. PSD had als doel om een uniforme betaalmarkt binnen de EU te creëren (de Single European Payments Area of 'SEPA'). Sindsdien is er veel veranderd op het gebied van (online en digitaal) betalen en PSD biedt hiervoor onvoldoende invulling, vandaar PSD2.

Toegang tot de betaalmarkt

PSD2 biedt voor de EU-lidstaten regels en richtlijnen om ook niet-bancaire betaalinstellingen toegang te geven tot de betaalmarkt met als doel: innovatie- en concurrentiebevordering. Bankkoppelingen waren voorheen niet gereguleerd. Daardoor lag er een stevige machtspositie bij de banken die in feite konden dicteren wie er mee mocht doen en wie niet. Ook zat er een rem op innovatie, omdat er geen zekerheid was of banken hun deel van de ketenoplossing zouden blijven ondersteunen. PSD2 geeft dergelijke zekerheid wel.

Het is regelgeving

PSD2 is dus regelgeving, geen technologie. Ze biedt bankieren vanuit het perspectief van de eindgebruiker (lees: de ondernemer) een grote kans op vooruitgang. Zo regelt PSD2 de zogenoemde Access to Account ('XS2A'). Dit houdt in dat banken derden toegang moeten geven tot de betaalrekening(informatie) van de klant, mits de rekeninghouder daar zelf uiteraard ook toestemming voor verleent. Er zijn twee nieuwe diensten bijgekomen met PSD2:

- Rekeninginformatiediensten (Account Information Services of 'AIS')
- Betalingsinitiatiediensten (Payment Initiation Services of 'PIS')

Rekeninginformatie

PSD2 AIS verplicht banken om de rekeninginformatie van betaalrekeningen beschikbaar te stellen aan derden, de zogenaamde Third Party Provider ('TPP'). Die TPP moet wel in het bezit zijn van een PSD2-vergunning, die wordt verstrekt door de nationale bevoegde autoriteit. In Nederland is dat DNB. Een provider die in het bezit is van een PSD2 vergunning, mag als betalingsinstelling actief zijn in de markt.

Voorbeelden van PSD2 AIS-toepassingen zijn:

- Apps die rekeninginformatie (banksaldo en -transacties) van verschillende banken in één app inzichtelijk maken, eventueel aangevuld met cashflowprognoses
- Koppelingen tussen boekhoudpakketten en banken om transacties automatisch in de boekhouding te krijgen
- Toepassingen die de rekeninginformatie gebruiken om bijvoorbeeld een risico-inschatting te maken bij het verstrekken van een financiering of een verzekering, of voor loyaltyprogramma's

Betalingsinitiatie

PSD2 PIS verplicht banken om TPP's toe te staan om betalingen te initiëren. Voorbeelden van PSD2 PIS-toepassingen zijn:

- Webshops waarbij het mogelijk wordt om direct vanuit de website te betalen, dus zonder een tussenstap zoals iDeal of Paypal
- Apps die betalen mogelijk maken vanaf rekeningen bij verschillende banken. Dit is een soort internetbankieren-app, maar dan een voor alle banken

Een TPP kan een AIS- en PIS-vergunning hebben, maar kan ook kiezen voor één van beide. In Nederland wachten we nog op de (uitgestelde) implementatie van PSD2 in de nationale wetgeving. De verwachting is dat dit eind 2018 of begin 2019 zal gebeuren. Banken hebben vervolgens nog tot september 2019 om de koppelmogelijkheden te leveren.

Instant Payments

Naast PSD2 staat er nog een andere ontwikkeling op stapel, namelijk 'Instant Payments'. Met Instant Payments wordt een overboeking onmiddellijk bijgeschreven op de bankrekening van de begunstigde, zodat deze het geld binnen enkele seconden beschikbaar heeft, ook als deze bij een andere bank zit. Deze nieuwe infrastructuur zal continu beschikbaar zijn, 24 uur per dag, 7 dagen per week, dus ook in het weekend en op feestdagen.

Diverse Nederlandse banken zullen vanaf het voorjaar 2019 Instant Payments gaan aanbieden via mobiel- en/of internetbankieren en regelen dat hun bankrekeningen bereikbaar zijn voor Instant Payments, afkomstig van anderen. Ook de betalingen die via PSD2-koppelingen worden geïnitieerd, zullen direct worden uitgevoerd.

Impact voor uw kantoor en uw klanten

We staan met PSD2 en met Instant Payments aan het begin van een langjarige ontwikkeling. Marktpartijen (veelal softwareontwikkelaars) zijn bezig om de noodzakelijke PSD2-vergunning(en) te verkrijgen of hebben deze reeds in hun bezit. Ook zien we de eerste toepassingen op de markt verschijnen, zoals de app van Bizcuit.

Als de markt deze ontwikkeling serieus oppikt, kunnen we nog heel veel innovaties op het gebied van het betalingsverkeer tegemoet zien. En daar ligt meteen de crux voor het werk van de accountant. Linksom of rechtsom, deze ontwikkeling gaat impact hebben op het betalingsverkeer, de geldstroom zoals we dat tot nu toe kennen. Los van de efficiencyvoordelen die dat oplevert in het domein van de administratieve dienstverlening, zal ook de controlerend accountant zicht moeten krijgen op en iets moeten vinden van die veranderende geldstromen. Aan de andere kant zullen de genoemde boekingsalgoritmes aan de voorkant ook een bepaalde zekerheid verschaffen over de juistheid en volledigheid van de primaire vastlegging van gegevens. Ook daarmee kan de accountant zijn voordeel doen.

Ook u kunt ermee aan de slag

Iets minder concreet, maar daarom niet minder belangrijk: het vrijgeven van rekeninginformatie doorbreekt het data-monopolie van de banken. Andere partijen – dus ook accountantskantoren – kunnen met de beschikbaar komende data aan het werk en waardevolle producten en diensten ontwikkelen ten bate van de klant.

Meer weten?

Dit artikel is tot stand gekomen dankzij Hessel Kuik, ceo van Bizcuit. In zijn blog op LinkedIn gaat Kuik uitgebreider in op dit onderwerp, www.linkedin.com/in/hesselkuik. ■

Scan de code hier en lees Hessels blog!

Bizcuit is een toepassing die inspeelt op de ontwikkelingen van PSD2 en Instant Payments. Bij voldoende belangstelling kan SRA een bijeenkomst voor u organiseren over deze onderwerpen, waarbij Bizcuit als voorbeeld van een concrete toepassing wordt gedemonstreerd. Heeft u hier belangstelling voor? Meldt u zich dan bij SRA-Automatisering, via automatisering@sra.nl.